

یکی محبوسه

منبرمات

یکی محبوسه : نسخه‌ی تقدیم - محمد فؤاد : نهالی - یعقوب قدری : مرادیده - احمد رفیق : یشیل بروسه پایتخت ایکن -
 احمد هاشم : « غرباخانه اقلان » - فالج رفقی : یشیل - م . صه : یشیلده تزیینات - محمد ضیا : اسکی بروسه -
 رمید : تورك صناعتی و بروسه‌ده‌کی محصولات - نجم الدین : یشیل جامع - مصطفی لطفی : بروسه‌ده بیلدیرمک دوکونی -
 م . شرف : جغرافیه بروسه - بردری طاهر : بروسه‌لی اویجه‌چی فیخری - صلاح الدین رضا : بروسه‌ده محلی حیات -
 آرام غلانی : بروسه‌نک فتحی و موسویر - محمد فؤاد : بروسه‌یه دائر وثیقهلر - محمد ضیا : بروسه‌ده ایک بوکچیکلیکی -
 مصطفی زاهد : اولیا چلبیده بروسه - * * * : بروسه قابلیجه‌لی - مره‌ن‌س دلمز : بروسه اولری و خانلری - * * * : پیر
 لوتیده بروسه - * * * : شیخ کشتی و قره‌کوز - بروسه‌ده‌کی زیارتگاهلر ایچون رهبر و مختلف بروسه‌لی شاعرلردن پارچه‌لر -
اشغال آلتنده بروسه‌یه عائد خاطرهلر

اسکی بروسه‌دن منظرهلر : امیر سلطان سیتی

تجربہ سی وسطی کوئٹہ رطوبت ، تضییق نیسی تبدلات ہوائی سی عقدہ رقم ذکر ایک ممکن نکادر . فقط اقلیت ذی حیات عضول اوزندہ کی تأثیری اعتبارہ تظاهرات مادہ پسندن حوالی اقلیمی عقدہ صحت و حقیقتہ قریب معلومات آلدہ ایک قابلہر . بوسیله زراعی و نباتی اقلیمی تدقیق ابتدیکمزدہ روسہ حوالیہ سنگ مرمرہ دگری ساحلندہ «مظلومانیہ» صوفوق ، روزگارلردن محفوظ برادرہ ممالک حارہ آغا بلردن پورقال پیشہ یک درجہ کونٹک موجودتی حس ابدیلور .

بونون شمال ، غرب دگری قبیلہ یونجہ ارتقاعی (۱۰۰ - ۲۵۰ م) تجاوز ایتمہ بعض پرلرہ زیتون ، دوت یاغچلری مبدولر . روسہ اووہ سندہ و قتلہ چانک (رویح) زراعی پایلقدہ ایدی . بناء علیہ پرلرہ آلالہ ، آق دگری قبیلہ یک لطیف و معدل اقلیمہ مالکدر . ستوی کونٹک خراقی وسطی + ۱۰ ی تجاوزدر .

آنجیق ایجورلرہ دوغرو کیشدیکہ کسب ارتقاع ایدن اراضی ایلہ وسطی سخونت دگیشر . مثلاً حوالینک اورنہ . چونبدہ بولنان آطل نموس ، ایشکول ، کوتامہ ، آفیون اقلیمی داهاصوؤقدنر . پورلاری وسطی سخونت + ۱۰۰ دن آشاغیدر . نباتات تنوع عرض انحر . اک زیادہ حیوات کورینور فقط بواقیم آغاچ (اورمان) حیاتہ یک مساعدہ فیضاد اولیندنن اک کیشین مشہور اورمانلر واسع یایلال بو طرلرہ در .

روزلر — روسہ دہ اک زیادہ پوراز (شمال شرق) باحلی (غرب) ، لودوس (غرب جنوبی) روزگارلری وزان اولور . روسہ دہ روزگارلرک لودوس دیکدر . آسدیکہ یوسک پرلرہ چایلری آجوب کیرہ میتری پرلرہ صاجار . بو صیحاقر روزگارلر فوروقسندن خلق کیرہ مبتلرک اوستونی قالدیرلرہ بکزمہ تمشدر . دیشاردن کلن بریولی داملرہ طاش قلا باغندہ شازار قایر . فقط روسہ دہ لودوسی کورونجہ یوچارلی بیلہ آز کورور . لودوسدن صوکرہ اکثر یا شدتی یاغچورلر یاغار . روسہ ملکیہ اعداد ایدہ سندہ شہرک ایدی سہ ظرفندہ قید اولنان احوال ہوائی سی برجہ آتی درج ایدی :

بارومترہ (تضییق نیسی) ترمومترہ	مقیاس السخونہ	سنہ	وسطی	وسطی
۲۲۱	۷۲۶٫۶۸	۱۵٫۵۳	۱۰۵٫۵۳	
۳۲۲	۷۶	۱۴	۱۲٫۷۶	

آبیق	یارم قابل	قبالی
۱۹۷	۷۳	۹۵
۱۹۵	۹۴	۷۶

یاغچورلرک مقداری عقدہ مقیاس مطر فوالا تلذیفندن هیچ بر معلوماتہ دسترس اولنہ مادی .

م م شرف

اویمہ جلیق و روسہ لی اویمہ جی فخری

عصر اخیردہ کرتار اولدینمز بر چوق استیلائی ضایعات ، بونٹ نتیجہ کی اولان مالی و اقتصادی زیان و خسارات و سائرہ یوزندن عو اولش آثار اجداد بر طرف بوکون ایدی محافظہ مزدہ قالا نرہ باقی اولوق درحال حکم ایلرکہ تورکیز ذوق بدیدندن مجبور و بیگاہہ باشاماسلر . زمانہ کورہ صناعہ یک کافہ سندہ وحی صنایع نفیسہ بیلہ راستمداد مخصوص کوسرتمشلدرد .

ذاتاً عثمانی تورکریسک اوزماندہ ثروت و تجارتیہ ، بالخاصہ صناعت و مدنیجہ اک قیمتی ممالک بلدائی فتح ایشلری ایلہ بر چوق ماز مدنیہ بدیہ تلکبر برار تقلیدہ قالمشہ لری و بدایع طبعیہ جہہ اکزنکیکن ورنکیکن برقمطہ جہہ کانتکار اولغہ باشلامالری ایلہ ادراک و حسرنک بیدی رفت و لطافت ایتمی قادر طبعی نہ اولمیلر .

قالدی کہ عثمانیلر بونون احتیاج مادی و مہو یلری کندی و طولرنک محصولات و ممتعیہ سہ صنعت و حرفت لریہ ازالہ و تطبیق برقاعده اساسیہ اتخاذ اولمشلدرد . خالبوکہ دور متوحذرمکی اردولرمز ، بالخاصہ سلیم اول ، قانونی ، سلیم ثانی زمانلردنم اردولرمز و بونلرک احتیاجاتی نہ قدر عظیم و جلیل ایدی ..

پادشاہ سرائلری ، صدور و کلا قوناقلری داخلندہ نہ درجہ لردہ نفیس بردیدہ ودارات ، ططنتہ و زینبات بولندینی بوکون یک اعلا تخمین اولنہ ییلر .

اسلام صنایع نفیسہ سی شبانہ داخل اولیلین اسکی مجلدلرمز ، مذهبلمز ، قاطلمز و حتی قلمتراشچیلرمز ہپ زہ بوکوک و یوسک بردور رفاه و سعادت مولودات نتیجہ سی دگلدیر ؟ ..

بوکون یوزلرہ ، حتی بیکلرہ لیرا مقابلندہ قدرشاسان جان طرفندن آرائلہرق آلتان کار قدیم مذهب و مجلد کتابلرمز یالکیز ندرتلرندن ، یالکیز تاریخی بریقینی احتوا ایشدکاردن دولای دکل ، آنجیق بر ذوق بدینی نک ، شرقہ و حتی اسلامہ خاص برہیجان بدییہ یک معکس و مجالی بولنقلرندرد .

تقلیدی و یکیدن اعمال و تولیدی ممکن اولان ، دہا دوغری بر تعمیر ایلہ سولینمک لازم کلرہ سہ یزلیکمزہ خاص بر بدیعت ممتاز فنی احتوادن دور بولنان برار ایچون پادہ و برہجک برغرلی بولتی مان غیر ممکن در .

سرنامہ مقال اتخاذ ابتدیکمز «روسہ لی اویمہ جی فخری» دہ ملتیزک وجودیلہ اختیار ایدہ یلہ کی بر صنعتکار مزدرد . بو صنعت نفیسہ تورک ایلنہ ایران طریقیہ گلش و تراجم و مناقب کتابلرمزدہ او طریقیہ اک ادای تسبیحیہ «قاطمان» دیسہ کچمش در . «ہراتی عبادہ» ایرانلرہ

«رئیس قاطمان» کوسرلریلر . حال بوکہ یزم اویمہ جی فخریزک بونی فرسخ فرسخ یکدیکی دقیقہ سینچان جاہجہ مسلم و مصدقدر .

قالدی کہ فخری یزما براندن کلن «قاطمک» ی یعنی برخط انفس و بالخاصہ یک نفیس بر تملیق بولندینی کافندن نہ خطہ ، نہ ذرہ قدر خلل کتیرمکسین کسکک صنعتی کلدیکی کی برقامش ، اونی اویمہ جلیق ایلہ بحق ترویج ایشدرد . بوسصنتک ظہوری قلمتراشچیلرزدہ بررفعہ تجدد و تکامل بخش ایشدرد . چونکہ «یازی قلمتراشی» عنوانی تحتندہ آنجیق «قاطمک» دہ قوللانلیمہ مخصوص بر نوع قلمتراش اعمالندہ سبب اولشدر .

بو صورتلہ اصل یازلدینی کافندن آلتان اویمہ «بدیعی» ارکک «تامیلہ ایلری» ایلری . واصل کافندمکی اویمہ «بدیعی» و دیگر کافندہ کورتورولوب یاپیشدیرلان اویمہ بدہ «ارکک» تعمیر اولوردی .

ولہ اولادہ بوسصنت یک سہل و عادی تلقی اولنورسدہ بونٹ اولہ حرف ویا سطرہ دکل ، درت بش یوز صفیہ اک کاتلرہ شمولی اولدینر دباطر ایدیلرہ یازمہ یک کسہدن کولجکی ، ہم یک زیادہ کولجکی تظاهر ایدر . فقط بوکولجک ایلہ ، بو طاقفرا بر اعتنا وقت ایلہ متناسب ظہور ایدن اولہ بر لطافت واردرک آکلادیلہاز .

یکری اوتوز فورمالق بردیعی اویمہ کتاب میدانہ کتیرمک اوقادار کوچ درکہ بوکک تشبث ایدہ یک موق الا حق صنعتکار دہ اتلی برشقہ ، یامبرانہ برصبر دفت کرکدر .

لسانزدنمکی (اویمہ) تعمیریک یک شمالی درہ حک ، تحت ، فقر و امثالی (اویمہ جلیق) داخلندہ در . حتی باش اوزتورلرک ، یتیلرک اطرافتہ دیکلین ملی برنوع ایچہ دانلارہ دہ (اویمہ) تعمیر اولنور . اکلاشیلوکہ ایچہ ال ایشلرہ ، بر ذوق سلیم زمبرلکی ایلہ میدانہ کتیرلہ ییلن محصولات صنعتہ «اویمہ جلیق» عنوانی برییلور .

روسہ لی «اویمہ جی فخری» عقدہ اخذ معلومات ایچون بولنہ ییلن ماخزلردہ بوسصنتکارمزک باجغہ تریندہ مہارت و اختصاصندہ بحث ایدیلورکہ تا یوقازیدن بری کلن سروداعترک برہران او ضعی در . «اویمہ جلیق» اک اشکال ، خطوطونلرک ترتیب و استبقندمکی تناسب دقیق و آشنک رقیق نہ درجہ لردہ مدرک وافر ، ہمیز و ذائق اولمی جدآ شایان نظر در . قالدی کہ بواشکال بضاہہ صور ازہار اولیورکہ ذوق سلیمیک یک یوسک برمرتبہ سہ احتیاج کوسرتر .

(اویمہ جی) مزک باجغہ تریندہ مہارت کاملہ سی ایسہ زمانہ کورہ نہ درجہ لردہ تناسب آشتنا ، بدیلہ پرور اولدینی مصدقدر . یازیکہ بوکون آمار قیسمنہ ، چیرہ دستہ اختصاصی اک آبی

بروسه ده محلی حیات

مهرابه تشریری - قینا کیمبسی - بعضی نورکیم

یارم عصردن بری دوام ایدن ، هله باقان
حر بندن صورکا پوستون آرتان مهاجر جوی
نفوس چوغاقله رابر بروسه نك محلی حیاتی
وخصوصی زنکی چوق کیشد پرمشدر . شیددی
آرتق شادروانلر باشلرنده برلی قوماشلرندن غایت
تمیز آنتاریلر کیمش بی شالی خاغلرک اوطوروب
عبت ایشکری کورولر . شیددی آرتق کزکلر
[۱] وحلوا حیثیتری ، تاندر باشی عیثیتری ، قایلجه
یایلیری وخلولتری ، اصناف لوتجیرنیک (سیدی
ناصر) ده (آبدال مراد) ده کولترجه دوام
ایدن ضیافت واکتبه لری ، جرافلرک اوسته
چیققلری زمان متاد اولان مراسم وضاقتلر ،
اولیاجلی نك بحث ایشدیجی ارغوان جیمتری ، هر
سنه سوریلرک ووردی مناسبته کولترجه سوردهن
دخی اختلاالر ودها بوکی چروق عادلر تماماً
ماضیه قارشمشدر . برک وپرسون چتال فرون
«نعمانی» درکاهی شیخی صی الدین اقدینک همتی
ایله اشرف اوغلی عباد ده روی حضرتلرنه عائد
برکوتلی چورباقمسی [۲] خاطر مساجد ایشون
هرسته بایراملرک ایشکی کولتری ابر ایدیلن «اشرفیلر»
اختلال دوام ایدیلکده در . بیهوداتک همتی ایله
برقاج سنه اول برست دوکون ویشله سیرله
ایدیلن طرز قدیمده نکه آلائی سایمندن بروسه
- کیمبیلر بلکه ده سوک دهم - اسی عادلرندن
برتی برکه ده باشادی .
والحاصل بروسه هلا ایوم یله اخلاق ،
عادات وطایع مایه سن نقطه نظرندن یک مهم بر
ساحه تنبیه در . «خلایق» نقطه نظرندن الزم
اولان بوتیمای اجرا ایشک ایشون بروسه کنجیلر
و منوزلی نك مساعد وضعیتده بولمقدده .

مهرابه تشریری - بوکک صنف آرتق جهاز

تشریری عادتی ترک ایشکده در . هر حالده شیددی به
قدر کلنیک اغلاان آوینه کنیتردی اشیانک دوکونده
سیرجیلره تشریر ایدلسی دادندی .
جهازی تشریر ایشون صورت مخصوصه ده
اوطه نك ردیوارینه «بوک» نامیه موقت برشی
انشا ایدیلر . عادتا انسان بویندن بوکک وکنیش
بردولاب کی بابیلان بوکک طیشنه چارشاف کرلیلر
وتشریر ایدیلرک ایشا چارشافک اوسته ایشک تشریر
ویاپوکک اوسته صیرالایر . بلخاصه شو اشیانک
هر حالده تشریری متادور :

۱ - بری مهم کولترده دیکری ایام
عادیده قولالائی اوزره یالانلق و عادی ایکی
حام طاقی ،

[۱] کزیمک مصدرندن . جمعه آبروه مسافله کزیمک
[۲] کلدستنه ریاض عرفان نامندنکی بروسه تاریخته
مراجعت بیوریلر .

موزه ، دینه نك درجه ده ملی آثار نفیسه مزه
مالکیتله بختیار کچمی زاده رشاد نك اقدیده
فخری اویمسی بر «کشکول» وصدور سابق
پرین سید حلیم پاشا فخرتیزنده بر «انته
قوطلوسی» بروسلی هزاردن دکرمنجی زاده
حاجی ابراهیم اقدیده بر «نفسه الحکماء»
مظوردم اولدی . اندرون هایون کتبخانه لردن
بغداد کوشکنه عائد اولان قسمده اتی یازجه
ونامه ناظر سابق پرین عباس حلیم پاشا حضر-
تیزنده بریازجه فخری اویملی موجوددر . سوک
آقسرائی حریق کیرینده فخری اویمسی بوک
و متعبر اژک طمعه لیب اولدینده تلهغه مسوم
اولش ایدی .

برنی بولامایان ، جهل وآنک مقتضای منحوسی
بولان قدرناشناسی لاقیدی یوزندن بحر اولان
کیم بیلر داهه نکی آثار نفیسه وحتی صنعتکاران
مقدمین وارددرکه بوکون زجه نه کورولش ،
نهمه نامی ایشیدیلشدر . یالکز یازی ایحصار
ایشک اوزره «فخری» دن باشقا «نقی»
و «شهری ابراهیم اقدی» نامنده مشهورین
اویمه یلر سن داهه کش ایشده «فخری»
درجه سنده اظهار استعداد وکال ایدمه مشورلدر .
«۱۱۲۳» تاریخلی شهری ابراهیم اقدینک
دیشی برتکیمیل «قصیده نکه» اویمسی بازیده
کتبخانه عمومیده بولمقدده در .

«فخری» اویمسی اوله زق بدستنده دخی
قیل دیشندن معمول اوقات برقا موقت بولمقدده
رشاد نك اقدیدن مسوم اولشدر .
«فخری» اویمسنک ندرته ، معروفیتی
درجه سنده حائر بدیت اولمسنه مین آنی تقلیداً
شوراد بمراده بعضی اویمه یلیق آثار واریسده
فخرت استادنک امضای مخصوصی ، کتبه صنعتکار
ریشی حاوی اولانلری بولردن قولای قتریق
ایدیلر .

بروسلی محمد طاهر

بروسلی شاعرلردن انتخاب

غزل

زمله عزم رزم فتح بغداد ایلین کلسون
غزا اجرین شهادت رتبسن یاد ایلین کلسون
صلادر بوغزانی کندنیه فرض ایلین مرده
بویتله امامک روحی شاد ایلین کلسون
دونوش بو قدر عدودن آیشجه داد بغدادی
دوکوب خون سری طالعده بر آد ایلین کلسون
جرس وشن دل اوچیلر بولین یسماندلر قالسون
دردن سیندن نی کی فریاد ایلین کلسون
بره روز غزاده نوهوسلر یارغاز اولمز
ازلدن کندی ذاتن جنکه معتاد ایلین کلسون
محصل چاریار باصفاه عشقینه ای «خیلی»
بوولده کار وبارین جله بر باد ایلین کلسون

بروسلی سیاهی غزلینک (شهادتی ۱۹۰۴)

کوسته ییله نك اویملرنه لزوی قادر مالک دکذر .
«بروسلی اسماعیل بلنج» بروسه تاریخی
اولی اوزره «کلدستنه ریاض عرفان ووفیات
دانشوران نادردهان» عنوان مسجع وغریبی
آلشنده تألیف ایشدیکی اژده «فخری» به
بودیکی معلومات ایشق غرایب اعتبارله شایان
التناذر . «فخری» نك اظهاره وکال ومظهر
قدیر بی مال اولی امنیه یله سلطان احمد اول
حضرتلرنه شرقک انامس آثار ادبیه سنندن
«کشتان» اویمسی عرض وتقدیم ایشده
حساد بدنه ایدرک اثر تسوالاتی اوله قی ، مأمولی
ظهور ایشمش ؛ ایشق سلطان مراد رابع
حضرتلری عدیده نصیحه جلب نظر دقت ایدمیش
واوزمان ملوک وحکده ارانشدن برینک هدیه
کوندرمش بوتیدینی غایت بقدر «مصنع صدکاری
صندویه» نك کندنیه احسان ایدلسی صورتیه
مظهر نکافات اولشدر . کویا حضرت پادشاه بواویمه
کشتانک احتوا ایشدی خارق العاده بدیعت وشعریت
قارشمشده واله و حیران قائلشر بوددرجه نفیس
وغالی بر اثر نیک مالک آن طرفه وضع امضا
ایدلمسلی موافق شان خلوقیت وعبودیت بولایه برق
دولابه آندرمشدر .
اسکی صنعتکارلرنه ، صنعتکار آبا واجدا-
دمزه دائر یازیلان عمومی اژردن (کته الاخبار)
صاحبی مورخ کلپوللی عالی اقدینک «ناتق
هنروان» نده [۱] ، ورومیاندن بروسلی فخری که
فعله فقتنده لاطیر عالم ویاغی تربیتده و شکوفه
وازارها کواعی کسکه صنایع ادایع شماره درده
مقبول و مسلمدر . بولردن غری نیمه قاطلر
دخی وارددر اما اشهر هنرورلری بولردر .
شو عازه ایله (اویمسی فخری) مزه دائر
معلومات وریلیور . مرحوم حبیب اقدینک
(خطوط اطالان) نامندنکی اژده اینه ویریلن
معلومات بولدن دها چوق اژدر . لکن بوغالی
نوزنک نظیری کورله دیکنی مقر و معددر .
اصالت حسب ونجات نسبلری ایشق مهره

امت و صنعتکاران مالک آثار نفیسه قارشی
پورده ایشاد و بجلویت ، بواوغورده صرف
نقود و بدل فداکاری ایله جدأ حس محظوظیت
ایله یل بعضی اکابر و عالین اولمسه نك بوک
بر ضیاع ملی به اغرایه جیمز محقق ایدی . الله
بوکی مالک عرفانا ، صنعه بوککتنی تمیل ایدن
آلاره قارشی نك صمیمی برقدردانی ، بر بدیمه
شناسی کورستن اکابر ملندن راضی اولسون .
ایشته بوکون «اویمسی فخری بروسلی» نك
بعضی آثاریه بز ایشق بویه ذوانک وجودیه
دسترس اوله یلور [۲] . بوکون «خصوصی بر

[۱] بر اثر کور نسیمیه بازیده کتبخانه عمومی ده
براسخه مرده اسکدرده آلامه طامنده سلیم آغا کتبخان
نمسنده بولمقدده در .

[۲] فخر ابروسلی خیال وار ، بوفضیل دخی بوغالی
خطاری نه برکونده کوروشلدر . نهمه اوله یله کوریلک
جناب دیب اعزیز بوکا اوله بر بروت یسر ووشمش کویا
چشمی شب چراغ ایش . حق ، بر کشتان بریمسن
کتبخانه ایله ایله ایله ایشکده مقامیه اعجازدرده (اولیاجلی